

BR. Wp. -
9.02.2021 r.
[signature]

(Projekt)

BR
08.02.2021
[signature]

Uchwała .....
Rady Miejskiej w Reszlu
z dnia ..... 2021 roku

**w sprawie: uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz
Ochrony Osób dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Gminie Reszel
Na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn.zm.)

uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Reszel na lata 2021 – 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Reszel.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do Uchwały
w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz
Ochrony Osób dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Gminie Reszel
Na lata 2021-2025

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn.zm.) w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Wobec powyższego program na lata 2021-2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2016-2020. Realizacja programu to obowiązkowy i niezbędny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem programu jest: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom uwięzonym w problem przemocy w rodzinie, w tym ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie.

Praca ze zjawiskiem przemocy jest trudna, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie. Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska. Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia programu jest w pełni uzasadnione.

**Gminny Program
Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
na lata 2021 -2025**

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
1. Rodzina – podstawowa jednostka.....	4
2. Rodzina jako grupa społeczna.....	4
II. Definicja przemocy według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	5
1. Rodzaje przemocy w rodzinie.....	4
III. Formy udzielanej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.....	6
IV. Najważniejsze działania podejmowane w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie.....	7
V. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Reszel.....	8
VI. Zjawisko przemocy w rodzinie.....	10
VII. Program.....	12
1. Cele programu.....	12
VIII. Realizatorzy programu	13
1. Współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu....	13
IX. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	13
X. Zadania Programu.....	15
1. Oczekiwane efekty programu.....	16
XI. Monitoring i ewaluacja.....	17
XII. Źródła finansowania.....	17
XIII. Zakończenie.....	17

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym. Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą w rodzinie pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy. Zjawisko przemocy w rodzinie stało się przedmiotem kompleksowej regulacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Ustawa określa szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Analiza prowadzonych działań wskazanych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 pokazuje, iż założone kierunki działań były prawidłowe, a ich realizacja przebiegała zgodnie z przyjętymi celami. Niniejszy Program planowany jest w perspektywie kilkuletniej i jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, a także wprowadzaniem nowych kierunków działań w zależności od diagnozowanych potrzeb społecznych. Program obejmuje zadania do realizacji dla wszystkich jednostek i instytucji, które nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom. Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest ograniczenie na terenie Miasta i Gminy Reszel problemu przemocy oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych działań przez instytucje pomocowe. Natomiast cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i będą realizowane we współdziałaniu instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. Zaplanowane działania są spójne z Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

w Gminie Reszel na lata 2021-2025.

Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych.

W programie uwzględnia się zasady określone w:

1. ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
2. ustawie o pomocy społecznej,
3. ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej, niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

1. Rodzina – podstawowa jednostka

Rodzina stanowi podstawową i najważniejszą formę życia społecznego. Bardzo istotną rolę odgrywają więc tzw. zasady prawa rodzinnego i opiekuńczego. Stanowią one dyrektywy, które uwzględniane są przy stosowaniu przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Celem tych zasad jest ochrona rodziny jako całości, jak również ochrona każdego jej członka objętego tymi regulacjami z osobna. Do nadrzędnych zasad prawa rodzinnego i opiekuńczego zalicza się zasadę dobra dziecka, zasadę dobra rodziny, zasadę monogamii, zasadę równouprawnienia kobiety i mężczyzny, zasadę szczególnej ochrony rodziny i dziecka przez państwo, zasadę trwałości małżeństwa.

2. Rodzina jako grupa społeczna

Rodzina jest najmniejszą i najpowszechniejszą formą życia społecznego. Rodzinę tworzy kobieta i mężczyzna, którzy zawarli związek małżeński, a także ich dzieci oraz krewni z obu stron. Rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia jej dobro.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym.

II. DEFINICJA PRZEMOCY WEDŁUG USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób będących członkami rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

1. Rodzaje przemocy w rodzinie :

- przemoc fizyczna - bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu,
- przemoc psychiczna- sprawowanie przez sprawcę psychicznej kontroli nad ofiarą, zakazywanie kontaktów (straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów),
- przemoc seksualna- zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym,
- przemoc ekonomiczna- utrzymywanie osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych. Przemoc może spowodować, oprócz szkód fizycznych, również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowanie. Koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo.

Głównym celem programu jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego

życia, jak również praca ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań. Ważną intencją programu jest również dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnymi działaniami adresowanymi do sprawców. Zjawisko przemocy w rodzinie jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno następować poprzez skoordynowane działania specjalistów instytucji i organizacji, m.in. pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, służby zdrowia, oświaty, organizacji pozarządowych. Zintegrowane działania prowadzą do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy.

Problem przemocy wymaga zatem podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego działania w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Założenia programu skupiają się na trzech głównych obszarach:

- profilaktycznym
- interwencyjnym
- terapeutycznym

III. FORMY UDZIELANEJ POMOCY OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;

- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie organizowana jest na szczeblu gminnym i powiatowym na podstawie opracowanych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

IV. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W PRZYPADKU PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Informacje ogólne.

Zgodnie z art. 9d ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (nawet nie poparte żadnymi dowodami), przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,

zobowiązani są do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

Należy pamiętać, że do udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz wszczynania procedury „Niebieskie Karty” zobowiązane są wszystkie jednostki organizacyjne pomocy społecznej wymienione w art. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

- regionalny ośrodek polityki społecznej,
- powiatowe centrum pomocy rodzinie,

- ośrodek pomocy społecznej,
- dom pomocy społecznej,
- placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego,
- ośrodek wsparcia,
- ośrodek interwencji kryzysowej,

oraz wszystkie jednostki policji ochrony zdrowia i oświaty, wymienione w odpowiednich przepisach prawa.

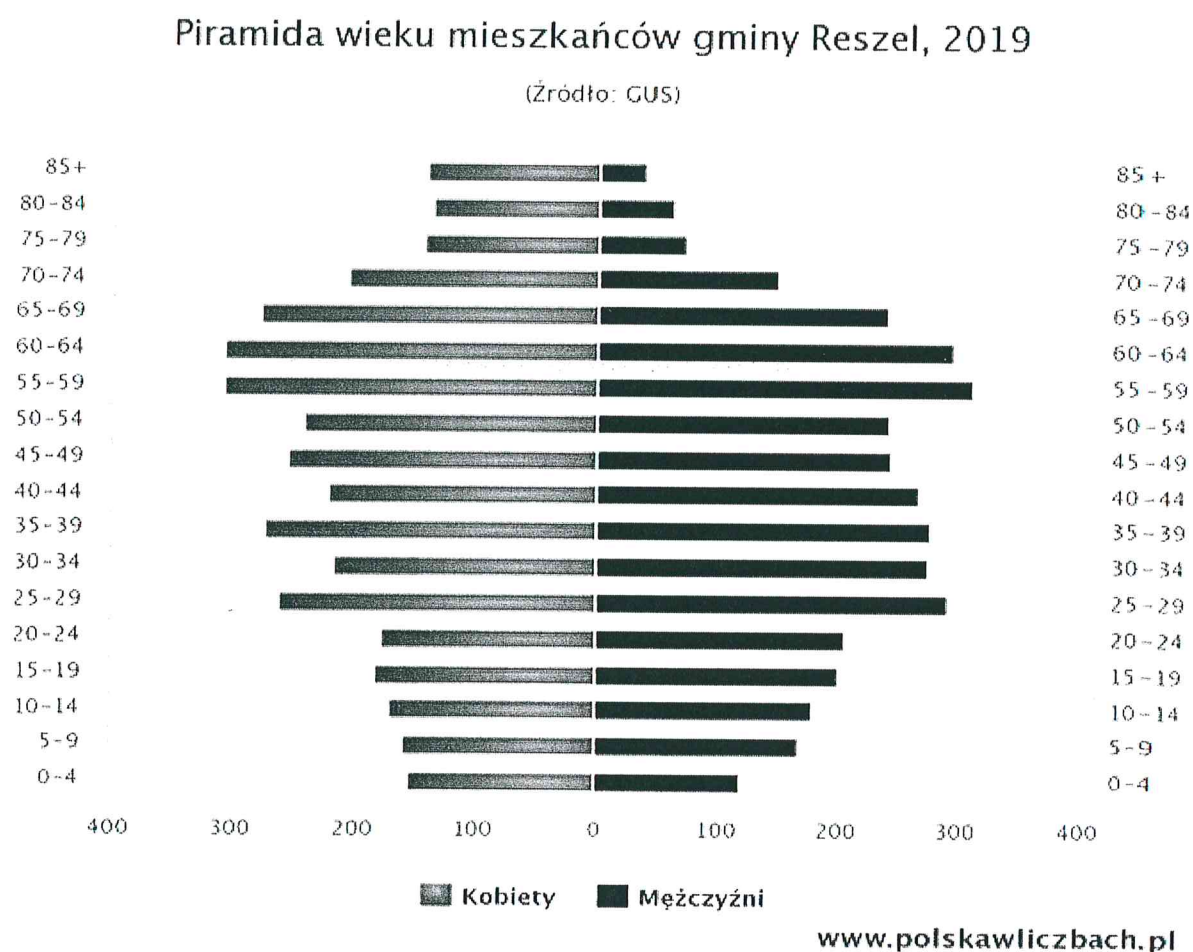
Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”.

Podjęcie odpowiednich działań nie wymaga zgody osoby, która jest dotknięta przemocą w rodzinie.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE RESZEL

Gmina Reszel ma 7 488 mieszkańców, z czego 51,4% stanowią kobiety, a 48,6% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 12,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,4 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. W 2019 roku zarejestrowano 74 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 135 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Reszel -61. W tym samym roku 1 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 2 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -1. 60,6% mieszkańców gminy Reszel jest w wieku produkcyjnym, 15,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców gminy Reszel- 2019 rok.

Mieszkańcy gminy Reszel zawarli w 2019 roku 35 małżeństw, co odpowiada 4,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 2,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

Stanu wolnego jest 28,3% mieszkańców gminy Reszel, 52,7% żyje w małżeństwie, 5,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,9% to wdowy/wdowcy.

Gmina Reszel ma ujemny przyrost naturalny wynoszący - 41. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,48 na 1000 mieszkańców gminy Reszel. W 2019 roku urodziło się 58 dzieci, w tym 50,0% dziewczynek i 50,0% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 426 gramów.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Reszel- 2019 rok.

Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
58	99	-41

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,60 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2018 roku 39,6% zgonów w gminie Reszel spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 27,0% zgonów w gminie Reszel były nowotwory, a 6,6% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Reszel przypada 13.23 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju

VI. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem przeciw członkom rodziny. Jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą. Sprawca jest silniejszy od ofiary i ma nad nią przewagę. Sprawca narusza podstawowe prawa ofiary jak prawo do nietykalności fizycznej, godności i szacunku, powoduje cierpienie i ból, który sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. Badania pokazują, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy, są bardziej narażone na wystąpienie przemocy. Należy jednak pamiętać, że problem przemocy nie jest charakterystyczny wyłącznie dla rodzin z problemem alkoholowym i nie każdy potencjalny sprawca przemocy nadużywa alkoholu. Nie istnieje bowiem żaden związek przyczynowy pomiędzy uzależnieniem,

a stosowaniem przemocy. Bezpośrednią przyczyną przemocy jest agresja, a zachowania agresywne są uwarunkowane czynnikami biologicznymi, społecznymi, psychologicznymi lub kulturowymi.

W ramach procedury Niebieskiej Karty w 2017 roku sporządzono ogółem 23 wnioski (9 wniosków przez MOPS, 14 wniosków przez inne podmioty), w roku 2018 było to 13 wniosków (1 wniosek przez MOPS, 12 wniosków przez inne podmioty), z kolei w 2019 roku sporządzono 23 wnioski (2 wnioski przez MOPS, 1 wniosek przez placówki szkolno-wychowawcze, 20 wniosków przez inne podmioty).

Tabela 2. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie:	21	14	22
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	25	14	26
• Kobiety	15	11	20
• Mężczyźni	5	2	2
• Małoletni do 13 r. ż.	5	1	2
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	21	14	22
• Kobiety	2	2	2
• Mężczyźni	19	12	20
• Nieletni	0	0	0

Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	19	12	19
• Kobiety	0	0	0
• Mężczyźni	19	12	19
• Nieletni	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	11	2	4

Procedura "Niebieskie Karty" jest instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a jej zakończenie następuje w przypadku: „ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy” bądź „rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań”. Bardzo często ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” nie jest adekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Często dzieje się tak, że po rozpoczęciu pracy z rodziną przez członków grup roboczych, procedury „Niebieskie Karty” okazują się bezzasadne i zakańczane są w związku z brakiem zasadności podejmowania działań.

VII. PROGRAM

Adresaci programu:

1. rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
2. rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3. przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

7.1. CELE PROGRAMU

Cel Główny:

Przeciwdziałanie przemocy i ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą poprzez rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
3. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.
4. Podnoszenie poziomu świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
5. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Podejmowanie skuteczności działań interwencyjnych wobec problemu przemocy.
7. Zwiększenie oferty pomocowej dla rodzin uwięzionych w przemoc, zapewnienie możliwości profesjonalnej pomocy.
8. Integracja i koordynacja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie.
9. Poszerzanie wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy.
10. Wspieranie i ochrona osób doznających przemocy w rodzinie.
11. Zapewnienie możliwości profesjonalnej pomocy dla osób stosujących przemoc.
12. Współpraca z podmiotami działającymi na terenie Gminy Reszle oraz Powiatu Kętrzyńskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy.
13. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy przeciwdziałania przemocy.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Reszlu.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Reszlu.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu.
4. Komisariat Policji w Reszlu.
5. Placówki oświatowe i edukacyjne.
6. Placówki ochrony zdrowia.
7. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.

8.1. Współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie.
2. Sąd Rejonowy w Kętrzynie.
3. Poradnia Leczenia Uzależnień w Kętrzynie.
4. Placówki oświatowe.
5. Placówki ochrony zdrowia.

IX. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Gmina Reszel podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pomimo podejmowanych działań konieczne jest dalsze, systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób uwikłanych w problem przemocy. Wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;

2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;

3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;

4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;

2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;

3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

X. ZADANIA PROGRAMU

Lp.	Zadania	Opis zadania
1.	Funkcjonowanie Zespołu	- Zespół składa się z grupy specjalistów powołanych przez

	Interdyscyplinarnego w celu zintegrowania skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Burmistrza Reszla zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Reszla Nr 10/2021 z dnia 25.01.2021 r. Działania: 1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie; 2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku; 3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie; 4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; 5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie; 6. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; 7. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy; 8. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
2.	Wspieranie i profesjonalna pomoc psychologiczna, prawna, terapeutyczna i doradcza rodzinom dotkniętym przemocą w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- Powołanie przez Burmistrza Reszla w drodze Zarządzenia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu udzielania specjalistycznego poradnictwa ofiarom przemocy (prawnego, psychologicznego, terapeutycznego). - Terapia dla ofiar przemocy (warsztaty terapeutyczne). - Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie, w szczególności, zgłoszenie osoby stosującej przemoc do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do uczestnictwa w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym. - Tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy.
3.	Realizacja programów profilaktycznych oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w placówkach oświatowych uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy w rodzinie oraz sposobów	- Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zjawiska przemocy. - Rozwój form spędzania czasu wolnego, sprzyjających wzmacnianiu więzi rodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych

	radzenia sobie ze stresem i agresją.	z rodzinami dotkniętymi przemocą lub z grup tzw. ryzyka.
4.	Podnoszenie poziomu świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy.	- Prowadzenie stałych działań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie do ogółu społeczności lokalnej i grup ryzyka poprzez plakaty, ulotki, broszury, spotkania informacyjne, konferencje i.t.p. w szczególności: dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, umieszczanie informacji na stronach internetowych Urzędu Gminy w Reszlu.
5.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	- Specjalistyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, w szczególności z zakresu działalności Zespołu Interdyscyplinarnego
6.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kościelnymi	- Działania profilaktyczno.-wychowawcze dla dzieci i młodzieży dotkniętej przemocą lub z grup tzw. ryzyka.

10.1.Oczekiwane efekty programu:

1. systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
3. podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
4. zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
5. zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,
6. zmniejszenie skutków psychologicznych wynikający z przemocy w rodzinie,
7. zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy w rodzinie,
8. nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Reszlu. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłami finansowania wymienionych zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Reszel oraz środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych

XIII. ZAKOŃCZENIE

Problem przemocy może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2016-2020 obejmował działania profilaktyczne oraz formy pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy. Dotychczas podejmowane działania pozwoliły na zrealizowanie celów szczegółowych określonych w wyżej wspomnianym Programie. Bardzo ważne jest, aby w dalszym ciągu kontynuować działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizować zadania, które nakłada na Gminy Ustawodawca. Należy przede wszystkim rozpoznawać potrzeby osób uwikłanych w problem przemocy, jak również wspierać specjalistów, którzy realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dostosowanie rozwiązań programowych do faktycznie występujących problemów, z jakimi borykają się rodziny zagrożone kryzysem jest jednym z podstawowych założeń programu. Dzięki temu jego realizacja w znacznym stopniu zwiększy efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających w sytuacjach problemowych, podejmowanych przez różne podmioty na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i przywrócenia rodzinie możliwości prawidłowego funkcjonowania. Szczególne znaczenie ma rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, dające gwarancję skuteczności podejmowanych działań w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy i ochronie ofiar przemocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu

instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2025 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.